

Dødsfall utløst av narkotikabruk: Status og utviklingstrekk i Norge

Overdosekonferansen 31.8-1.9.2015

Ellen J. Amundsen, Sirius

eja@sirus.no

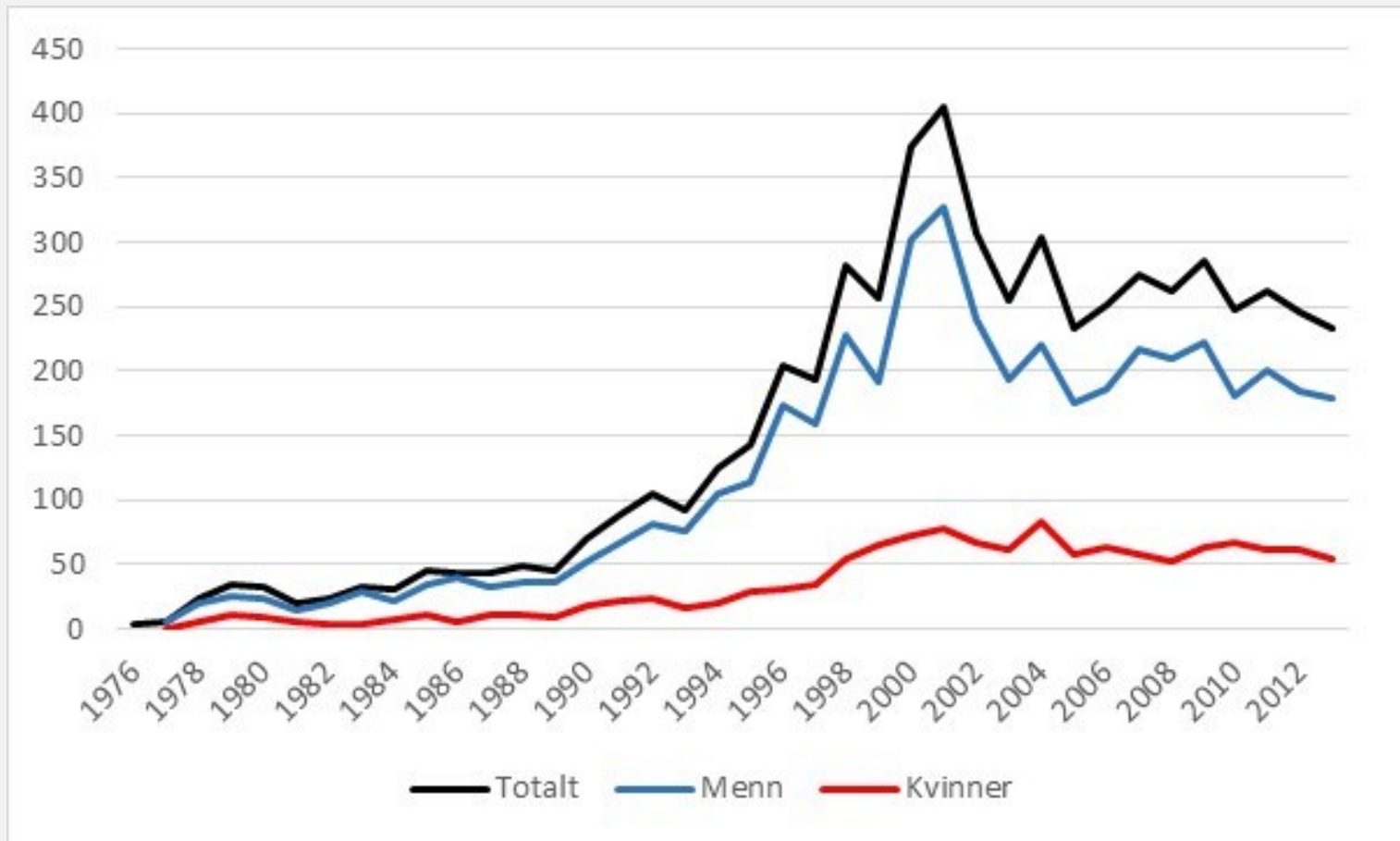
www.sirus.no

Innhold

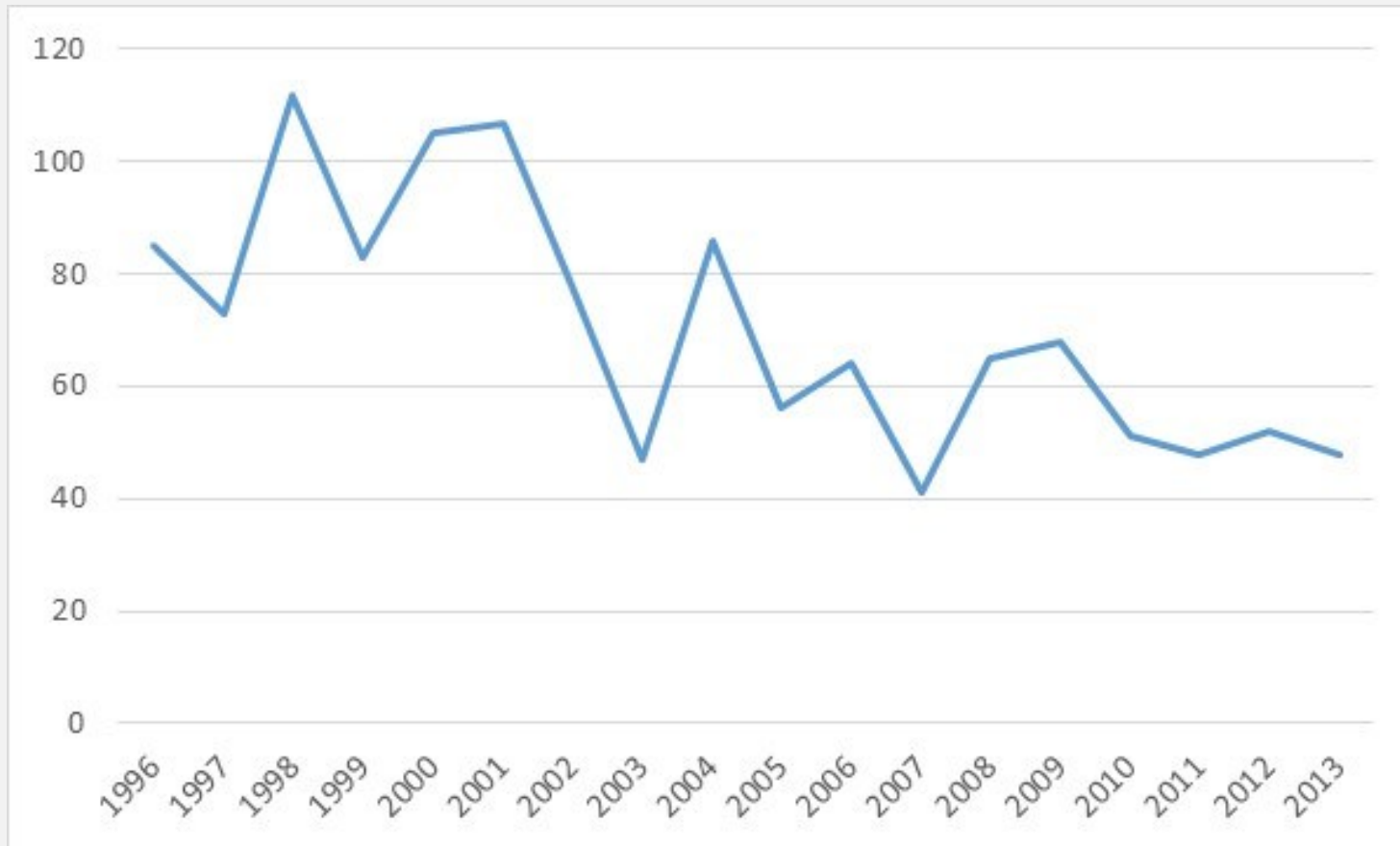
- Trender i narkotikautløste dødsfall/ overdoser
- Demografiske og geografiske trekk ved de som dør
- Sosioøkonomisk bakgrunn for de som dør
- Kort om hva funnene kan bety for forebygging

Narkotikautløste dødsfall 1976-2013. Kjønn

EMCDDA/Dødsårsaksregisteret/ICD10

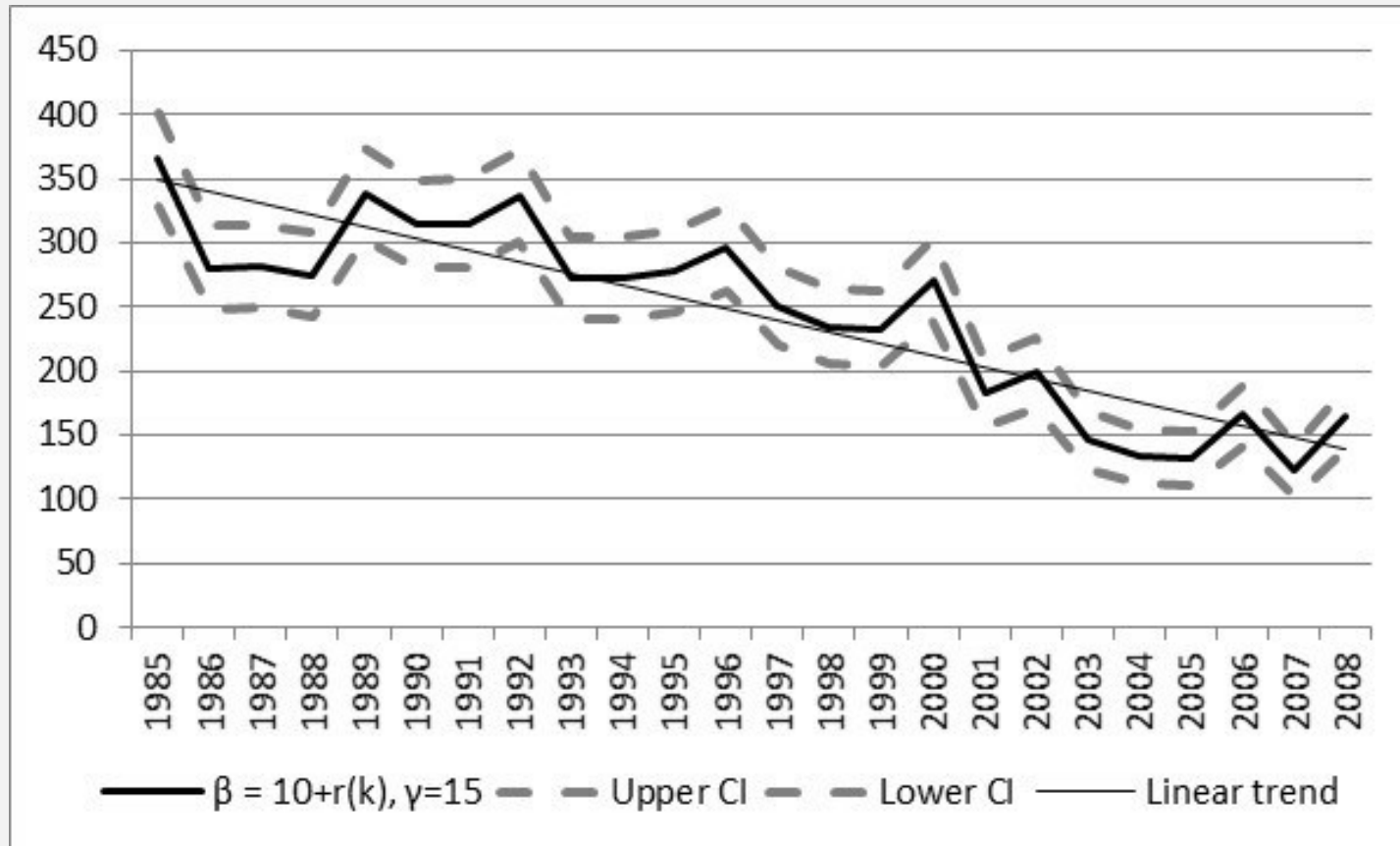

Narkotikautløste dødsfall 1996-2013. Oslo

Nye sprøytebrukere per år 1985-2008

Oslo

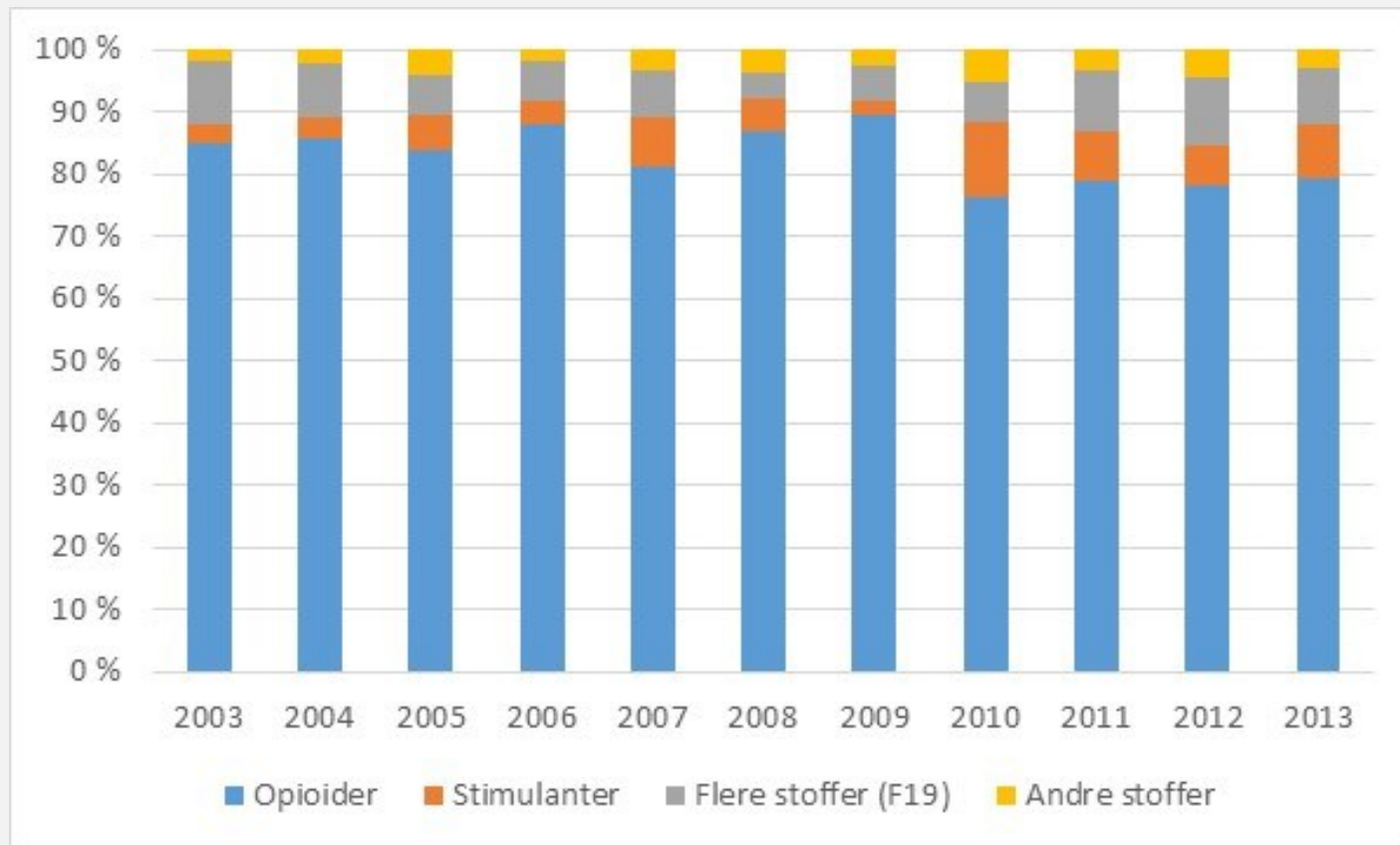

EMCDDA definisjonen av narkotikautløste dødsfall, ICD 10, Dødsårsaksregisteret

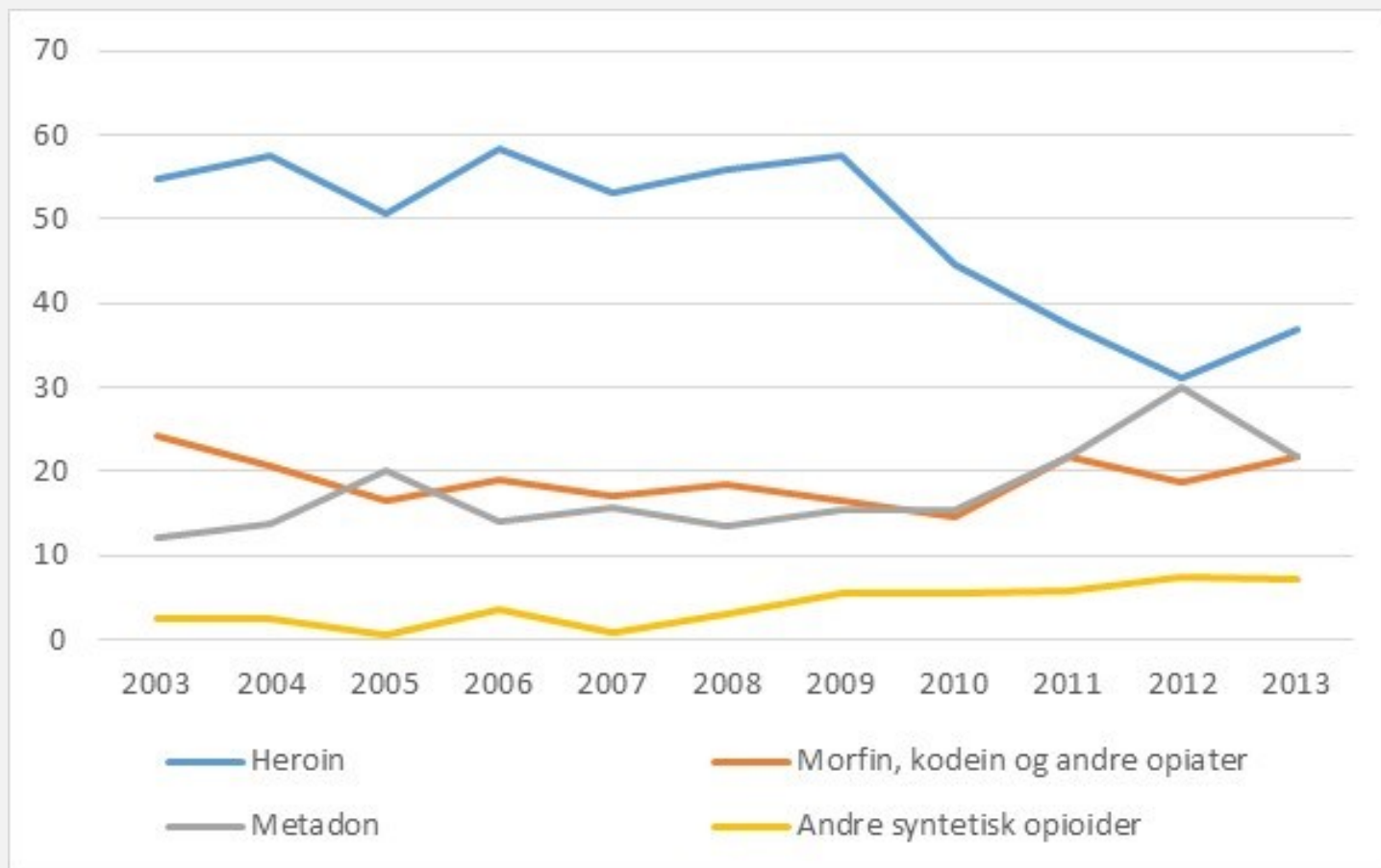
- Overdose/forgiftning uten intensjon
- Selvmord/ forgiftning med intensjon
- Mentale og atferdsmessige forstyrrelser/ avhengighet

- Kombinert med type narkotisk stoff som utløste dødsfallet

Narkotikautløste dødsfall etter type stoff som utløste dødsfallet. 2003-2013. Prosent

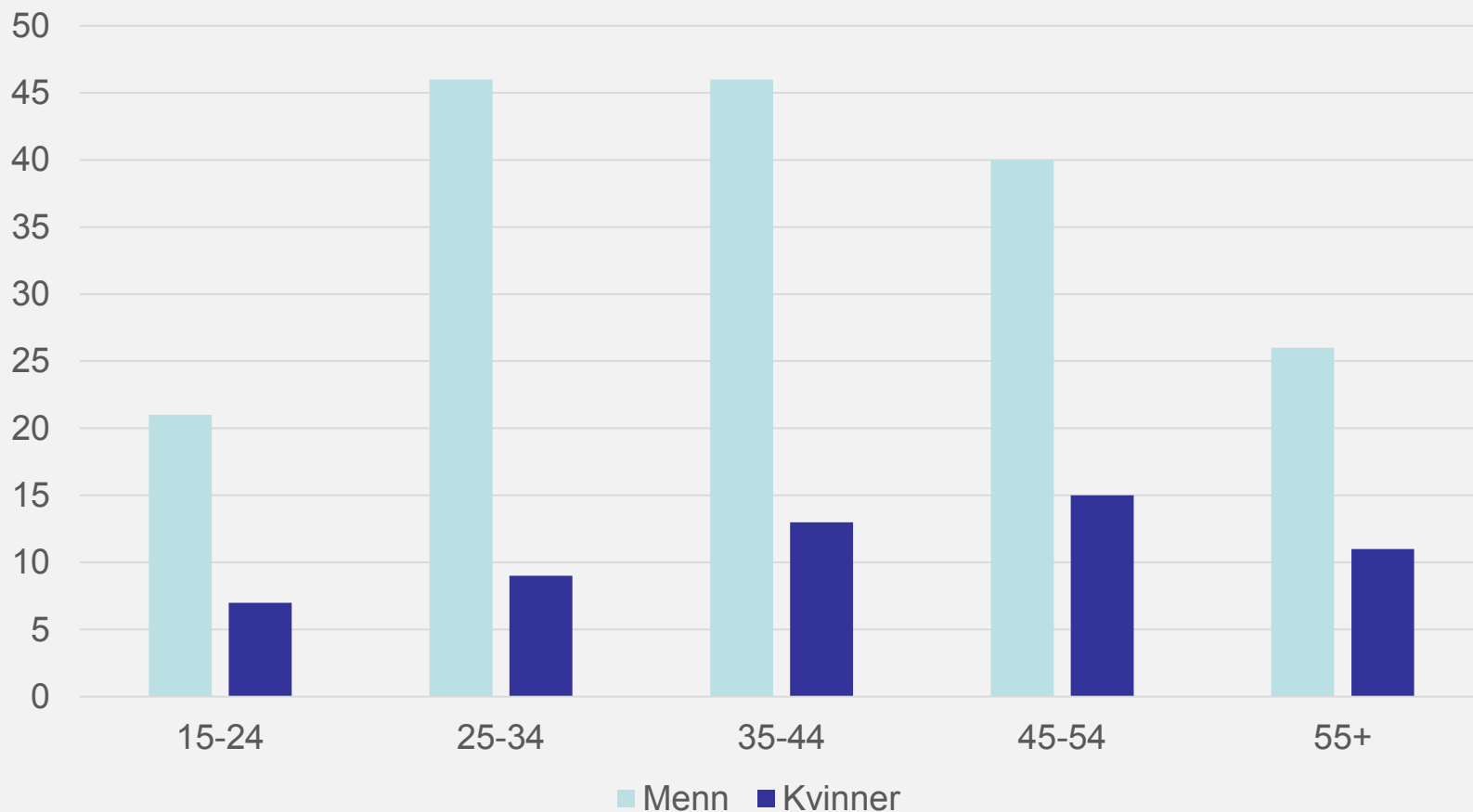

Overdoser etter type opioid som utløste dødsfallet. 2003-2013. Prosent av alle narkotikautløste overdosedødsfall

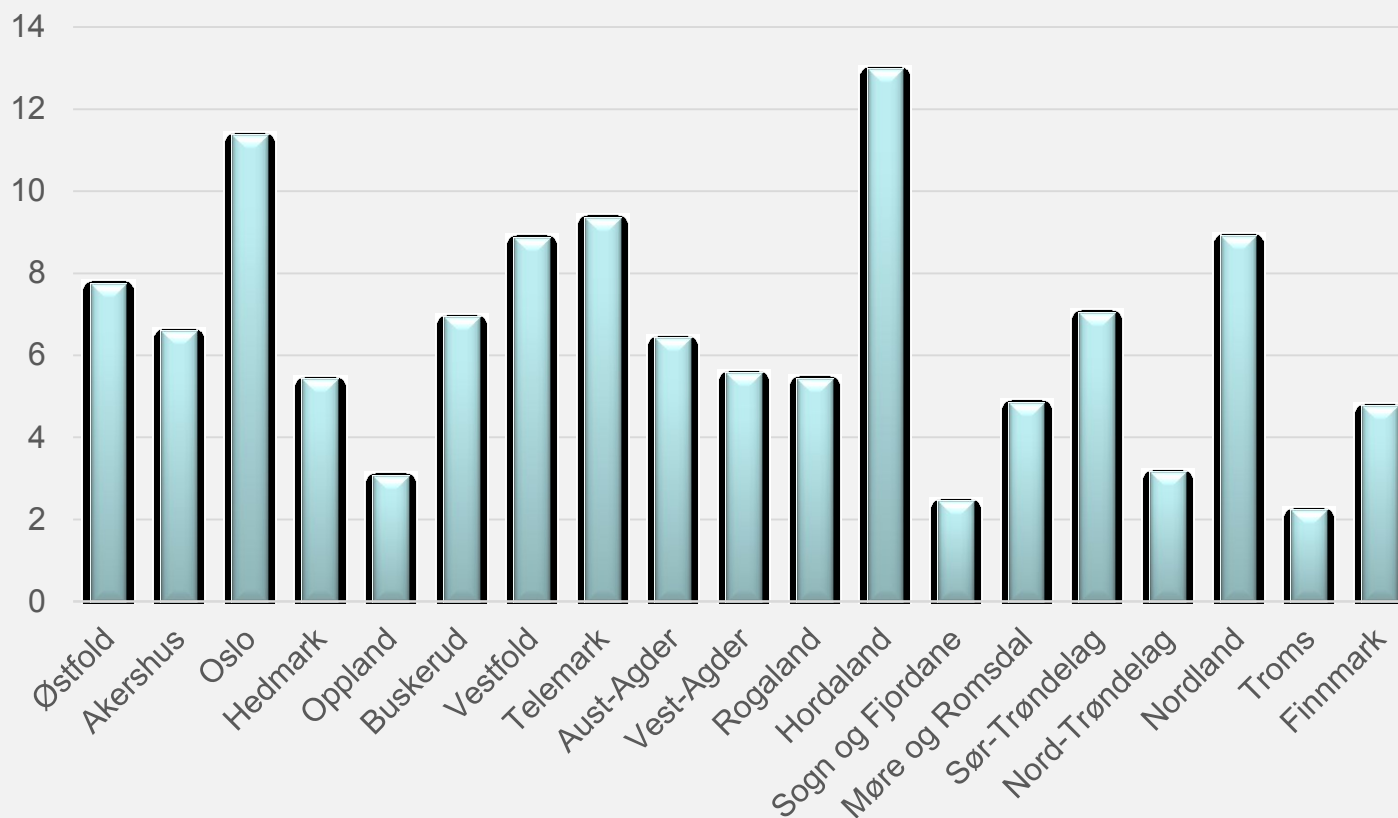

Antall narkotikautløste dødsfall etter alder blant menn og kvinner 2013

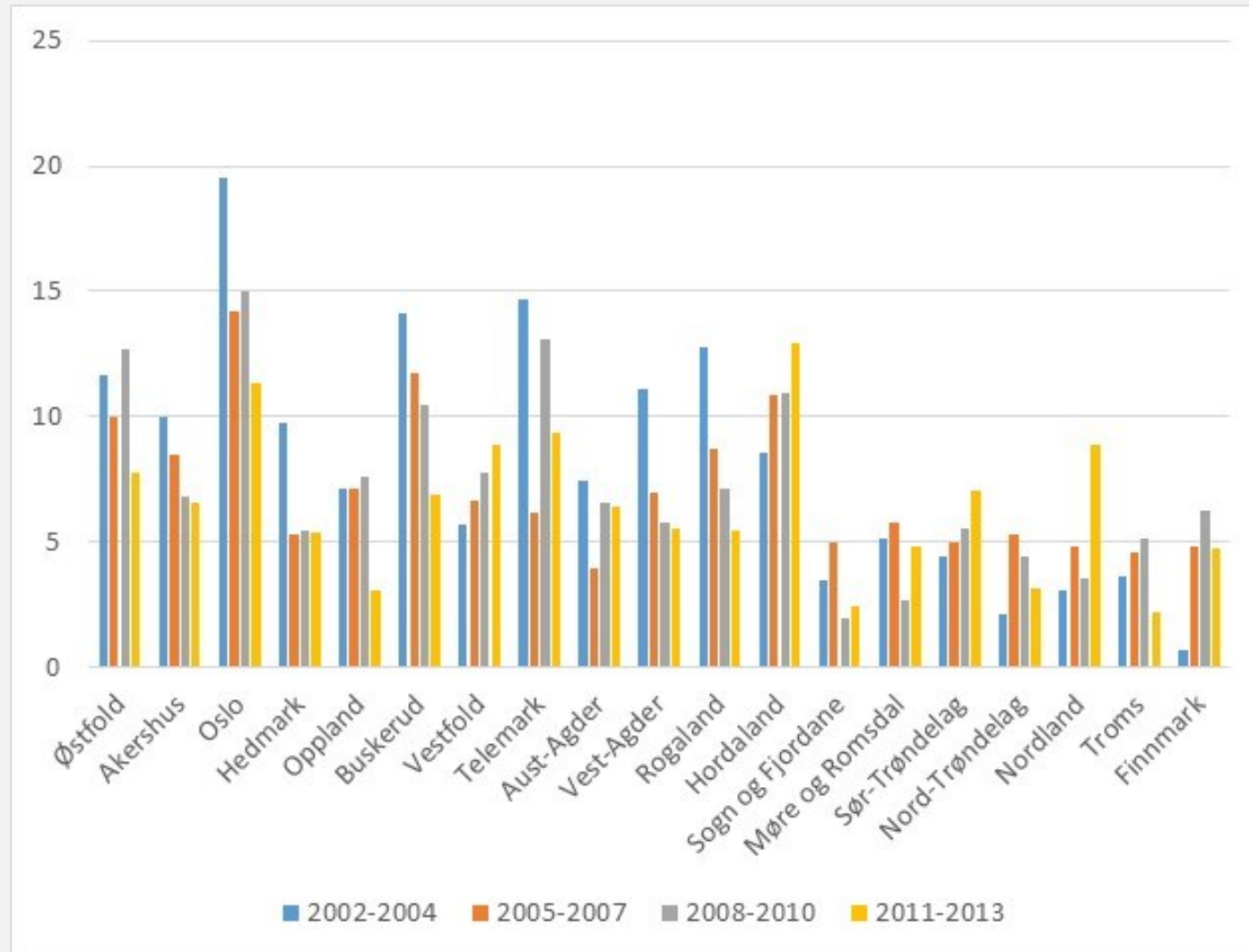
EMCDDA/Dødsårsaksregisteret/ICD10

Narkotikautløste dødsfall per 100 000 innbygg. 15-64 år. Gj.nitt per år 2011-2013

Antall narkotikadødsfall per 100 000 innbygger 15-64 år. Gj.snitt per år for grupper av år. 2002-2013.

Narkotikadødsfall i kommuner 2009-2013

- Det ble registrert narkotikautløste dødsfall i ca. 80 av landets 430 kommuner
- Bare 24 kommuner hadde mer enn tre slike dødsfall i ett eller flere år
- Oslo hadde samlet 267 dødsfall, Bergen 155, Trondheim 47, Stavanger 38 og Fredrikstad 31, Bærum 28 og Skien 22
- Det kan være stor variasjon i antall dødsfall fra ett år til det neste

Narkotikautløste dødsfall og sosial bakgrunn.

Prosjekt med registerkobling

- Dødsårsaksregisteret: Dødsårsaker, bosted, dødssted, obdusert. 2003-2004, 2006-2009
- 1628 avdøde personer med narkotikautløst dødsfall
- Informasjon om følgende de siste fem år før dødsfallet:
 - Alle typer stønader og tiltak i folketrygden relatert til (mangel på) deltagelse i arbeidsmarkedet
 - Sosialhjelp
 - Inntekt og lønn
 - Utdanning

Amundsen, E. J. (2015) Drug-related Causes of Death – Socioeconomic and Demographic Characteristics of the Deceased. Scandinavian Journal of Public Health.

Tre jevnstore grupper blant avdøde med en narkotikautløst dødsårsak

- 1. Personer med meget lav sosioøkonomisk status:** Hovedsakelig unge i alderen 15–44 år med bare grunnskole, uten inntektsgivende arbeid, noen få hadde i korte perioder deltatt i arbeidsmarkedstiltak eller hadde vært arbeidsledig med stønader, og en stor andel hadde fått økonomisk sosialhjelp
- 2. Uføre:** Hovedsakelig eldre (35–64 år), nesten alle med uførepensjon (9 av 10), lavt utdanningsnivå, inntekt over minstepensjon, uten inntektsgivende arbeid, noen få mottok økonomisk sosialhjelp, større kvinneandel enn i de to andre gruppene.
- 3. Personer i ytterkanten av arbeidsmarkedet:** Hovedsakelig i alderen 24–54 år, høyere utdanningsnivå enn i de to andre gruppene, flere år med inntekt over minstepensjon, høyeste andel med lønnsinntekt, deltakelse i arbeidsmarkedstiltak, færre med økonomisk sosialhjelp

Oppsummering

- Omfanget av narkotikautløste dødsfall er på retur
- Menn er mer utsatt enn kvinner
- Det er store fylkesvise forskjeller, både omfang og trender
- Personer som døde hadde bosted i ca 80 kommuner
- To 'nye' grupper med behov for forebygging:
- Personer som er blitt uførepensjonert av andre grunner enn narkotikabruk
- Personer med bedre utdanning, i arbeid/ på arbeidsmarkedstiltak (NAV)

Takk for
oppmerksomheten!

Ellen J. Amundsen, SIRUS Rapport 2/2015
Narkotikautløste dødsfall, se www.sirus.no